

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/98/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2124203081
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 02. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2026:2124203081.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v spore žalobcu: A. A., nar. XX.X.XXXX, adresa B. C. D. XXX, zastúpeného advokátom: Mgr. Matej Vida, so sídlom Papradová 3, Bratislava, proti žalovanému: Slovenská republika, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, Bratislava, IČO: 00 151 866, o zaplatenie nemajetkovej ujmy 7.432,66 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 22C/29/2024-176 zo dňa 13.2.2025, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **zrušuje** a vec mu **vracia** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom prvoinstančný súd žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol (výrok I.), a rozhodol, že žalovaný má nárok voči žalobcovi na náhradu trov konania v rozsahu 100% (výrok II.).

2. Právne prvoinstančný súd vec posúdil na základe aplikácie čl. 7 ods. 2 a5, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 40 veta prvá zák. č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky, čl. 288 a 291 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, čl. 2 ods. 1 a 2, čl. 6 písm. b), čl. 16 písm. b), čl. 17 ods. 1, 2, 3 písm. b) a iii), Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/1988/ES zo 4.11.2023 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej len Smernica), čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 1 a 2 Smernice Rady č. 89/391/EHS zo dňa 12.6.1989 o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci, § 85 ods. 1 a 2, § 86 ods. 1 a 2, § 91 ods. 1, § 92 ods. 1 a 2 zák. č. 315/2001 Z.z. o hasičskom a záchrannom zbere (ďalej aj len ZoHaZZ), § 488, § 489, § 11 a § 13 ods. 1 a 3 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej aj len OZ).

3. Prvoinstančný súd skonštatoval, že predmetom tohto konania je žalobcom uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá mu mala byť spôsobená v dôsledku prekročenia limitu maximálneho týždenného pracovného času stanoveného v čl. 6 písm. b) smernice č. 2003/88/ES v období od februára 2021 do decembra 2023, pretože v dôsledku nesprávneho prebratia Smernice do ZoHaZZ sa neaktívna časť služobnej pohotovosti žalobcu ako hasiča nezapočítavala do fondu jeho služobného času.

4. Žalovaný v konaní vzniesol námietku miestnej nepríslušnosti súdu a žiadal spor postúpiť Mestskému súdu Bratislava IV. Súd prvej inštancie mal za to, že námietka miestnej nepríslušnosti nebola dôvodná, keďže miestna príslušnosť tamojšieho súdu bola daná ustanovením § 17 CSP, podľa ktorého všeobecným súdom štátu je súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá uplatnené právo, pričom škoda žalobcovi mala vzniknúť v mieste jeho služobnej činnosti, čo bolo na hasičskej stanici v A..

5. Súd prvej inštancie dodal, že v konaní išlo o uplatnenie nároku na náhradu škody, ktorá mala žalobcovi vzniknúť pri nesprávnej implementácii pravidla únieového práva do slovenského právneho poriadku. Uvedený nárok patrí do agendy všeobecného súdництва (§ 3 CSP) s poukazom na to, že žalobca si uplatňoval voči žalovanému nárok na náhradu škody spôsobenej porušením únieového práva v dôsledku

nesprávnej transpozície smernice do vnútroštátneho právneho poriadku, čo možno subsumovať pod súkromnoprávny spor. Zároveň, žalobca sa nedomáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia alebo postupu žalovaného, ale zaplataenia konkrétnej sumy, o čom nemôže rozhodovať správny súd. Ide tak o súkromnoprávny spor medzi žalobcom a žalovaným, a nie o vec patriacu do správneho súdnictva. Prvoinštančný súd pritom podporne odkázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn.: 1KO/5/2020 zo dňa 25.11.2020.

6. Podľa prvoinštančného súdu v konaní nebolo sporným, že žalobca je v štátnej službe vo funkcii hasič na hasičskej stanici v A. od 01.12.2009 až doposiaľ a zároveň že žalobcovi sa neaktívna časť pracovnej pohotovosti nezapočítavala do fondu pracovného času. Spornou bola najmä pasívna vecná legitimácia žalovaného a skutočnosť, či a aká ujma žalobcovi vznikla a následne aj primeranosť výšky uplatnenej nemajetkovej ujmy. Sporným bolo aj to skutkové tvrdenie žalobcu, že žalobca v rozhodnom období odpracoval celkovo o 834,00 hodín nad rámec maximálneho týždenného pracovného času.

7. Po vykonanom dokazovaní dospel súd prvej inštancie k záveru, že týždenný pracovný (služobný) čas žalobcu ako príslušníka hasičského zboru SR sa v rozhodnom období skladal zo 17 resp. 16-hodinových pracovných zmien, po ktorých nasledovala 7 resp. 8-hodinová služobná pohotovosť žalobcu, pričom súhrn takéhoto týždenného pracovného času má potenciál prekračovať 48 hodín, pretože neaktívna časť služobnej pohotovosti žalobcu sa nezapočítava do služobného času. Uvedené je zrejme z ustanovení § 86 ods. 2 ZoHaZZ a § 92 ods. 1 ZoHaZZ, z ktorých vyplýva, že zákon rozlišuje medzi vykonávaním štátnej služby hasiča v rámci služobného času a vykonávaním štátnej služby hasiča v rámci určenej služobnej pohotovosti, keď služobná pohotovosť bezprostredne nadväzuje na služobný čas hasiča. V oboch prípadoch síce ide o výkon štátnej služby, služobná pohotovosť sa však v zmysle zákona do služobného (pracovného) času hasiča nezapočítava, a to napriek tomu, že nejde o čas odpočinku predpokladaný smernicou. Súd mal však za to, že čas služobnej pohotovosti je potrebné zahrnúť do výpočtu maximálneho týždenného pracovného času, pretože rozhodujúcim faktorom pre to, či sú naplnené znaky pojmu služobný alebo pracovný čas je skutočnosť, že hasič je povinný byť prítomný na mieste určenom služobným úradom a musí mu byť k dispozícii v prípade potreby.

8. Vnútroštátna právna úprava v ZoHaZZ teda umožňuje zamestnávateľovi nezapočítavať neaktívnu časť služobnej pohotovosti do služobného času a rozvrhnúť žalobcovi pracovný čas tak, že ten presiahne maximálnu hranicu týždenného pracovného času stanovenú v čl. 6 písm. b) Smernice. ZoHaZZ v rozpore so Smernicou tak vyčleňuje zo služobného (pracovného) času príslušníka HaZZ čas určenej pohotovosti, hoci smernica neumožňuje, aby členské štáty ponechali v platnosti alebo prijali inú definíciu pojmu „pracovný čas“. Žalovaný v rámci preberania Smernice po vstupe do Európskej únie nezohľadnil skutočnosť, že pracovná pohotovosť je pracovným (služobným) časom hasiča.

9. Smernica síce bola podľa bodu 5. Prílohy č. 4 predmetného zákona prebratá do uvedeného ZoHaZZ, avšak len formálne, pretože cieľ sledovaný jej čl. 6 písm. b) (t.j. neprekročenie priemerného týždenného pracovného času pracovníka v rozsahu 48 hodín vrátane nadčasov) nebol v uvedenom zákone dosiahnutý. Podľa čl. 2 ods. 1. a 2. Smernice pracovný čas predstavuje akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a čas odpočinku je akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom. Prekročenie maximálneho týždenného pracovného času 48 hodín stanoveného v čl. 6 písm. b) Smernice pritom umožňuje skutočnosť, že predmetná Smernica nebola správne prebratá do slovenského právneho poriadku, resp. do ZoHaZZ, keďže žalovaný v rámci preberania smernice nezohľadnil skutočnosť, že pracovná pohotovosť predstavuje pracovný čas pracovníka. Výsledkom nesprávnej transpozície bola skutočnosť, že ZoHaZZ v rozpore so Smernicou vyčleňuje zo služobného času hasiča čas určenej služobnej pohotovosti, z ktorého dôvodu služobný úrad nezapočítava čas strávený služobnou pohotovosťou príslušníka HaZZ do fondu pracovného času.

10. Ustanovenie § 86 ods. 1 ZoHZZ pritom nepredstavuje transpozíciu čl. 6 písm. b) smernice, ale rieši len nerovnomerné rozvrhnutie pracovného času na obdobie 6 mesiacov.

11. Na službu hasiča sa pritom nevzťahuje vylúčenie z pôsobnosti Smernice uvedené v článku 2 ods. 2. smernice č. 89/391/EHS. Cieľom smernice č. 89/391/EHS je zavedenie opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci. V zmysle čl. 1 ods. 3. Smernice sa táto vzťahuje na všetky odvetvia činností, verejné a súkromné, v zmysle článku 2 smernice 89/391/EHS bez toho, aby

boli dotknuté články 14, 17, 18 a 19 tejto Smernice. Rozsah pôsobnosti smernice č. 89/391/EHS sa má vykladať v širšom zmysle, pričom výnimky z jej pôsobnosti stanovené v čl. 2 ods. 2. sa musia vykladať reštriktívnym spôsobom. Ustanovenie čl. 2 ods. 2. smernice č. 89/391/EHS nevyklučuje z pôsobnosti tejto smernice služby civilnej ochrany ako také, ale len „určité osobitné činnosti“ týchto služieb, ktorých osobitná povaha je nevyhnutne v rozpore s pravidlami uvedenými v tejto smernici. Súd mal tiež za to, že na žalobcu sa vzťahuje čl. 17 ods. 3. písm. b) bod iii) Smernice, ktorý odklon od čl. 6 neumožňuje. Súd tiež odkazuje na rozsudok Súdneho dvora EÚ (veľká komora) zo dňa 05.10.2004 v spojených veciach C-397/01 až C-403/01 (Bernhard Pfeiffer a i. proti Deutsches Rotes Kreuz, Kreisverband Waldshut eV), v ktorom súdny dvor uviedol, že: „článok 2 ods. 2 prvý pododsek smernice 89/391 nevyklučuje z pôsobnosti smernice služby civilnej ochrany ako také, ale len „určité osobitné činnosti“ týchto služieb, ak charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti odporujú použitiu ustanovení tejto smernice. Táto výnimka zo široko vymedzeného rozsahu pôsobnosti smernice 89/391 sa teda musí vykladať tak, že jej rozsah pôsobnosti sa obmedzuje na prípady nevyhnutnej ochrany záujmov, ktoré dovoľuje smernica členským štátom chrániť. Z tohto hľadiska bola výnimka uvedená v článku 2 ods. 2 prvom pododseku smernice 89/391 prijatá len na účel zabezpečiť riadne fungovanie služieb nevyhnutných na ochranu verejnej bezpečnosti, zdravia a poriadku, ak nastane osobitne vážna situácia alebo situácia osobitného rozsahu - napríklad katastrofa - pre ktorú je typické, že nie je možné rozvrhnúť pracovný čas pre zásahové a záchranné tímy.

12. Smernica je v zmysle čl. 29 adresovaná členským štátom a tieto zodpovedajú za jej správne prebratie, a preto žalovanému ako členskému štátu Európskej únie a adresátovi smernice v konaní o náhradu škody spôsobenej jej nesprávnym prebratím do právneho poriadku svedčí pasívna vecná legitímácia. Článok 6 písm. b) Smernice má priamy účinok, keďže priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi (viď napr. rozhodnutie Súdneho dvora C-429/09 zo dňa 25.11.2010 vo veci Günter Fuß proti Stadt Halle). S poukazom na uvedené sa žalobca ako jednotlivec môže voči Slovenskej republike ako žalovanému domáhať náhrady škody, ktorá mu vznikla porušením práva EÚ, čím je daná aktívna legitímácia žalobcu a pasívna legitímácia žalovaného v tomto konaní.

13. Porušenie čl. 6 písm. b) Smernice možno podľa prvoinštančného súdu považovať za dostatočne závažné, pretože došlo k porušeniu jasnej a konkrétnej normy únie, ktorá, pokiaľ ide o hornú hranicu priemerného týždenného pracovného času, neponecháva členským štátom priestor na voľnú úvahu a zároveň ide o porušenie práva únie, ktoré je v rozpore s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie. Napriek všetkému vyššie uvedenému nebolo možné žalobe vyhovieť, a to z nasledovných dôvodov.

14. Sám žalobca v žalobe uviedol, že Súdny dvor vo svojej judikatúre uvádza, že poškodení jednotlivci majú právo na náhradu škody porušením únieového práva zo strany štátu v prípade, ak sú splnené tri podmienky, a to: a) že cieľom porušenej právnej normy EÚ je priznať jednotlivcom práva a porušenie je dostatočne závažné, b) existencia škody, c) priama príčinná súvislosť medzi týmto porušením a škodou, spôsobenou poškodeným jednotlivcom. V prejednávanej veci však žalobca ani vznik škody resp. ujmy, a tým ani priamu príčinnú súvislosť medzi porušením a škodou, nepreukázal.

15. V sporovom konaní má strana jednak povinnosť tvrdenia, jednak dôkaznú povinnosť. Následky spojené s ich nesplnením v podobe vecne nepriaznivého rozhodnutia nesie tá strana sporu, ktorá tieto povinnosti nespĺnila. Medzi povinnosťou tvrdenia a povinnosťou označiť dôkazy na preukázanie tvrdení je vzájomná väzba. Pokiaľ strana nespĺní povinnosť tvrdenia, nemôže splniť ani povinnosť označiť na svoje tvrdenia dôkazy. Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť strany sporu za to, že v konaní neboli preukázané jej tvrdenia a že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jej neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť o veci samej aj v takých prípadoch, kedy neboli preukázané určité skutočnosti významné podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci (viď napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3 M Cdo 6/2010 zo dňa 22.09.2010). Žalobca je predovšetkým povinný v žalobe uviesť také skutočnosti (skutkové tvrdenia), ktorými vymedzí skutok (skutkový dej), na základe ktorého si v spore uplatňuje svoj nárok, a to v takom rozsahu, ktorý umožňuje jeho jednoznačnú individualizáciu. Znamená to, že žalobca je povinný vymedziť predmet konania po skutkovej stránke. Obsah relevantných skutkových tvrdení, ktoré je žalobca povinný v spore tvrdiť, vychádza z hmotného práva, resp. z hypotézy hmotnoprávnej normy a tieto tvrdenia možno považovať za podstatné a rozhodujúce.

16. V prejednávanej veci žalobca svoj nárok uplatnený žalobou skutkovo vymedzil tak (a takto ho urobil predmetom posúdenia súdom), že ide o nemajetkovú ujmu žalobcu s poukazom na porušenie práva žalobcu na ochranu zdravia, na súkromie a rodinný život, z dôvodu, že musel na úkor svojho zdravia, súkromia a rodinného života po práci reálne odpracovať viac, ako v zmysle smernice odpracovať mal a mohol, pričom prichádzal o čas, ktorý by chcel a mohol venovať svojej rodine, priateľom, rekreácii, vzdelávaniu, záľubám, športu, cestovaniu, starostlivosti o domácnosť a činnostiam každodenného života. Zároveň žalobca tvrdil, že jeho pracovný čas v uplatňovanom období presiahol opakovane hranicu 48 hodín týždenne, a to celkovo o 846,5 hodín nad rámec takto stanoveného maximálneho týždenného pracovného času.

17. S poukazom na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 424/2012 zo dňa 6.11.2014 ako aj uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo 137/2008 zo dňa 18.2.2010 prvoinštančný súd uviedol, že súdnu ochranu osobnostnému právu žalobcu na zdravie a súkromný život by bolo možné poskytnúť vtedy, ak by konanie pôvodcu zásahu bolo protiprávne, ďalej bolo by objektívne spôsobilé do práva na ochranu osobnosti zasiahnuť a zároveň by existovala príčinná súvislosť medzi protiprávnym zásahom do osobnosti fyzickej osoby objektívne spôsobilým vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu v porušení alebo ohrození osobnosti fyzickej osoby a vznikom tejto nemajetkovej ujmy.

18. Žalobca ako poškodený bol povinný tvrdiť, aké konkrétne následky v jednotlivých oblastiach jeho života v dôsledku nesprávnej transpozície smernice nastali, pričom zároveň bol povinný svoje tvrdenia aj preukázať relevantnými dôkazmi. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nie je možné vyvodiť len zo samotnej nesprávnej transpozície smernice bez ohľadu, na to, aká (a či vôbec) bola ujma na jednotlivých stránkach života dotknutej osoby. Žalobca mal naopak povinnosť v prípade uplatňovania peňažnej náhrady hodnoverne preukázať, jednak vznik nemajetkovej ujmy v jednotlivých oblastiach života, rozsah a intenzitu zásahu, ako aj to, že iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočne účinným a efektívnym prostriedkom na vyváženie či zmiernenie tejto vzniknutej ujmy. Napriek tomu, že žalovaný v priebehu celého konania poukazyval na to, že žalobca žiadnu konkrétnu ujmu netvrdil, žalobca neuviedol žiadne konkrétne skutkové tvrdenia, z ktorých by bolo možné vyvodiť, v čom pociťoval ujmu na súkromnom a rodinnom živote, resp. na jeho zdraví. Žalobcova argumentácia v konaní bola len všeobecnou, pričom žalobca ani konkrétne netvrdil, ani nepreukázal, dopad prekračovania maximálneho týždenného pracovného času na jeho rodinný a spoločenský život, na jeho zdravie, prípadne iné sféry života.

19. V prejednávanej veci mal súd prvej inštancie za to, že samotnú nesprávnu transpozíciu Smernice, ktorá umožňuje prekračovať maximálny týždenný pracovný čas príslušníka HaZZ, nemožno považovať bez ďalšieho za konanie, v dôsledku ktorého automaticky vzniká ujma na osobnostných právach príslušníka HaZZ, ale túto ujmu je potrebné tvrdiť a preukázať. Žalobca nepreukázal žiadne konkrétne následky, ktoré mu mali v súvislosti s vyššie uvedeným na jeho osobnostných právach vzniknúť. Pre úspech v tomto konaní nestačilo preukázať iba nesprávne transponovanie smernice, ale aj vznik nemajetkovej ujmy a tiež príčinnú súvislosť medzi nesprávnym transponovaním smernice a vznikom nemajetkovej ujmy. V žiadnom prípade nie je možné vychádzať z toho, že vznik ujmy sa v prípade nesprávnej transpozície Smernice prezumuje. Nesprávna transpozícia smernice totiž iba vytvára možnosť rozvrhnutia pracovného času žalobcu v rozpore so Smernicou zo strany zamestnávateľa žalobcu, avšak tento môže urobiť rozvrhnutie pracovného času aj v súlade so Smernicou. Z uvedeného vyplýva, že je vylúčené, aby pre úspech v konaní bola preukázaná len nesprávna transpozícia Smernice, ale bolo potrebné preukázať konkrétne následky u konkrétneho žalobcu.

20. V konaní bolo sporným, či a aké následky na súkromný život a zdravie žalobcu mala skutočnosť, že v niektoré týždne pracoval nad rámec maximálneho týždenného pracovného času. Dôkazná povinnosť na preukázanie splnenia kvalifikovaných podmienok pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy, ako i kritérií pre určenie jej výšky stíha výlučne poškodeného, t.j. žalobcu (porovnaj napr. uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 285/2018 zo dňa 15.08.2018, uznesenie Ústavného súdu SR sp.zn. IV.ÚS 1/2012 zo dňa 12.01.2012). Súd mal za to, že žalobcovi sa v konaní nepodarilo preukázať, že nastali akékoľvek konkrétne následky v jeho živote z dôvodu nesprávnej transpozície smernice, ktoré by skutočne vnímal ako zásah do práva na ochranu osobnosti príp. zdravia. Žalobca o následkoch v rámci výsluchu vypovedal, že je ukrátený o svoj voľný čas, ktorý by mohol venovať svojmu chorému synovi, nakoľko má nepriaznivý zdravotný stav. Nezostáva po práci čas na jeho hobby a rodinu. Čas na regeneráciu vzhľadom na biologický vek je potrebný čím ďalej tým viac. Po práci si potrebuje viac oddýchnuť a

tým mu neostáva čas na rodinu a známych. Má rozostavaný rodinný dom a rád by sa venoval aj zveľačovaniu majetku a činnosti v záhrade. Jeho vzťah upadá do stereotypu, pretože manželka robí na zmeny ako RZP člen posádky, často sa míňajú v domácnosti, pretože aj ona aj on robí na zmeny a nezostáva im čas na deti, ktoré chodia do škôlky. Fyzicky nemá žiadne následky, ale vidno u neho následky na psychike, pretože je unavený, následne sa musí starať o deti a vybavovať svoje súkromné veci. Viac času potrebujem na oddych po práci, preto má menej času na koníčky. Z výsluchu žalobcu ako dôkazného prostriedku nebolo možné mať za nepochybné preukázané, že práca žalobcu nad rámec maximálneho týždňového pracovného času v rozhodnom období mala skutočne negatívny dopad na súkromný a rodinný život žalobcu alebo na jeho zdravie, resp. že by sa tým zasiahlo do jeho osobnostných práv. Z výsluchu žalobcu naopak preukázateľne vyplynulo, že práca žalobcu nad rámec maximálneho týždňového pracovného času nebola jediným faktorom, pre ktorý mu nezostal čas na jeho koníčky. Hoci žalobca v replike výslovne tvrdil, že porušenie povinností žalovaného malo negatívny vplyv na rodinné vzťahy, osobné záujmy žalobcu, jeho fyzický a psychický stav, a že negatívny následok porušenia povinností žalovaného sa aj skutočne a hmatateľne prejavil a negatívne sa to podpísalo na jeho fyzickom a psychickom stave, pravdivosť uvedeného tvrdenia žalobca ničím nepreukázal. Z výsluchu žalobcu, ako jediného relevantného dôkazu, žiadne negatívne následky na jeho fyzickom a psychickom stave preukázané neboli.

21. Vzhľadom na vyššie uvedené nebolo možné podľa prvoinštannčného súdu dospieť k inému záveru ako k tomu, že nielen že žalobca ani netvrdil konkrétny vznik nemajetkovej ujmy, vznik nemajetkovej ujmy nevyplynul ani z jeho výpovede na pojednávaní. Ak žalobca tvrdí zásah do práva na ochranu jeho osobnosti a zdravia, musí tvrdiť, ale aj preukázať, či, ako konkrétne a v akom rozsahu k nemu prišlo. Ide o požiadavku, ktorá platí aj pre konanie napr. o ochrane osobnosti v prípade úmrtia blízkej osoby pri dopravnej nehode, o ochrane osobnosti v prípade prieťahov v konaní, o ochrane osobnosti v prípade nezákonného rozhodnutia, atď. Niet dôvodu, prečo by uvedené nemalo platiť v prejednávanej veci.

22. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je existencia závažnej ujmy, pričom za závažnú ujmu je potrebné považovať ujmu, ktorú osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú. Nie sú pritom rozhodujúce subjektívne pocity tejto osoby, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase vnímala aj každá iná fyzická osoba. V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že v prejednávanej veci žalobca nielen že nepreukázal, že sám ujmu pociťuje ako značnú (pritom to nevyplýva ani z jeho skutkových tvrdení týkajúcich sa jeho života a zdravia), nie je naplnená ani podmienka objektívneho vnímania ujmy, pretože nie každá osoba považuje prácu na úkor voľného času za ujmu na svojich právach. Niektoré fyzické osoby naopak veľmi radi trávia všetok svoj voľný čas v práci, pretože nemajú žiadne záľuby, koníčky, športy. Nemajú žiadnych kamarátov a trávenie času v práci v rámci sobôt, nedeľ, nočnej práce a pod. im vôbec nevadí, naopak ju vyhľadávajú, pretože si môžu zarobiť viac peňazí. Z uvedeného dôvodu bolo potrebné, aby žalobca najprv preukázal súdu, že mal nejaké koníčky, mal nejaké záľuby, vykonával nejaký šport, mal kamarátov, s ktorými trávil čas a v príčinnej súvislosti práve v dôsledku výkonu práce v rozsahu nad Smernicou nemohol vykonávať svoje koníčky, nemohol vykonávať svoje záľuby a športovať, nemohol s kamarátmi tráviť čas. Uvedené však v civilnom sporovom konaní nebolo vôbec preukázané. Súd uvedené skutočnosti nepovažuje za samozrejmosť vyplývajúcu z bežného života. Súčasne by musel žalobca preukázať, že uvedená nemajetková ujma mu vznikla práve v príčinnej súvislosti s výkonom práce nad ustanovený maximálny týždenný pracovný čas. Súd uvádza, že sám žalobca sa v dôsledku rozhodujúcich skutočností uvedených v žalobe vystavil právnomu riziku, že uvedené sa bude z procesného hľadiska pred súdom len veľmi ťažko dokazovať, čo sa mu ani nepodarilo, pretože súd jeho žalobu v celom rozsahu zamietol.

23. Podľa prvoinštannčného súdu bez ohľadu na vyššie uvedené, ak by sa aj žalobcovi podarilo v konaní preukázať zásah do svojich osobnostných práv v zmysle vzniku ujmy, súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že žalobcovi sa nepodarilo preukázať závažnosť zásahu, ktorý by odôvodňoval akúkoľvek náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Nestačí, aby žalobca zásah do svojich osobnostných práv označoval ako podstatný, či vážny, ale je potrebné to aj preukázať, čo sa však žalobcovi nepodarilo.

24. V súvislosti s uvedeným súd prvej inštancie uviedol, že v konaní bolo sporným, či žalobca v uplatňovanom období odpracoval o 834,00 hodín nad rámec maximálneho 48-hodinového týždenného pracovného času. Tu je potrebné poukázať na to, že žalovaný nespochybňoval plán služieb predložený žalobcom ako taký, ale iba výpočty, ku ktorým žalobca dospel, keď vychádzal z tohto plánu. Žalovaný

konkrétne namietal, že žalobca pri výpočte uvedených hodín nesprávne započítal aj čas dovolenky a dni plateného voľna, čím žalovaný účinne spochybnil výpočet v tabuľke predloženej žalobcom (834,00 hodín vs. 621,5 hodín + 212,5 hodín). Súd mal za to, že pri výpočte pre ustálenie rozsahu prípadnej ujmy nebolo možné vychádzať z fondu pracovného času, pretože tento pojem nie je totožný s pojmom pracovný čas v zmysle Smernice. Vychádzajúc z definícií pojmov pracovný čas a čas odpočinku v čl. 2 Smernice, je zrejmé, že čas dovolenky a voľna nemôže spadať pod pojem pracovný čas (pretože žalobca v tomto čase nepracuje podľa pokynov zamestnávateľa a ani nevykonáva svoju činnosť), ale ide o čas odpočinku. Fond pracovného času slúži len na výpočet platu a sú v ňom zahrnuté všetky tie hodiny, za ktoré patrí žalobcovi plat. Nie všetky takto zahrnuté hodiny sú však reálne odpracovanými hodinami, keďže sú v ňom zahrnuté aj dovolenka a rôzne dni plateného voľna (ako napr. služobné voľno, náhradné voľno za prácu vo sviatok, práceneschopnosť, návšteva lekára, sprevádzanie rodinného príslušníka,...). Znamená to teda, že fond pracovného času nie je ukazovateľom počtu reálne odpracovaných hodín. Napriek tomu žalobca aj odpočinok zarátava medzi odpracované hodiny a od týchto odvíja svoje výpočty, hoci za odpracované hodiny by mal zarátavať iba hodiny strávené v práci alebo pohotovosťou v mieste výkonu štátnej služby. Vzhľadom na uvedené nebolo možné mať v konaní za preukázaný žalobcom tvrdý rozsah hodín 834,00 hodín, ktoré mal skutočne odpracovať nad rámec maximálneho týždenného pracovného času v rozhodnom období. Na uvedený záver nemá vplyv novelizácia § 97 ZoHZZ, keďže ako už súd uviedol, je potrebné vychádzať z definícií pojmov pracovný čas a čas odpočinku v čl. 2 Smernice.

25. Prvoinštančný súd dodal, že nemožno tiež opomenúť prevenčnú povinnosť vyžadovanú ustanovením § 415 OZ, podľa ktorého je každý povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí. Žalobca pri výsluchu uviedol, že pred vstupom do zboru bol oboznámený, ako bude fungovať jeho rozvrhnutie služobného času. Napriek tomu žalobca do zboru vstúpil, hoci si v rámci prevenčnej povinnosti uvedený vstup mohol a mal zvážiť a prípadne sa zamestnať u iného zamestnávateľa. Zároveň nebolo preukázané, že by žalobca namietal proti rozpisu služieb alebo proti prekračovaniu maximálneho týždenného pracovného času u zamestnávateľa. Z uvedeného nie je možné dospieť k záveru, že by si žalobca splnil prevenčnú povinnosť v zmysle § 415 OZ. Súd tiež poukazuje na to, že žalobcovi nič nebránilo a nebráni (vychádzajúc z priameho účinku smernice) domáhať sa svojho nároku prostredníctvom žaloby podanej proti zamestnávateľovi a domáhať sa dodržiavania článku 6 písm. b) smernice pri plánovaní služieb, ako aj prípadne mzdových nárokov. Aj zo skutočnosti, že žalobca sa žiadnych nárokov voči svojmu zamestnávateľovi nedomáha, možno mať pochybnosti o tom, či žalobca skutočne pociťuje nesprávnu transpozíciu smernice za zásah do svojich osobnostných práv.

26. Okrem vyššie uvedeného poukázal súd prvej inštalcie na to, že zo znenia ustanovenia § 13 OZ nevyplýva možnosť súdu poskytnúť primeranú peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy len na základe existencie neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti, t.j. bez preukázania negatívneho prejavu vo sfére osobnosti fyzickej osoby. Okrem toho, právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch zmysle § 13 ods. 2 OZ nastupuje až po tom, čo by sa zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 OZ (upustenie od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti; odstránenie následkov týchto zásahov; primerané zadosťučinenie vo forme napr. ospravedlnenia) nezdalo postačujúce. Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch teda môže byť priznaná za podmienok, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na spôsobenú ujmu a že nie je možné túto vzniknutú ujmu uspokojiť inak, a to napr. formou ospravedlnenia, uverejnenia rozsudku, a podobne. Žalobca bol pre úspech v spore povinný uniesť aj dôkazné bremeno o tvrdení, že v dôsledku nesprávnej transpozície smernice mu vznikla závažná ujma, ktorú je potrebné odškodniť finančne. Žalobca nepreukázal, prečo nemožno jeho nemajetkovú ujmu (ak by preukázal jej vznik a rozsah) uspokojiť inak než peňažnou formou, t.j. prečo by nepostačovalo zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 OZ (t.j. napr. ospravedlnenie, zverejnenie rozsudku, ...). Z ustanovenia § 13 OZ pritom vyplýva postupnosť krokov, ktoré je potrebné naplniť pre preukázanie nároku na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy.

27. Prvoinštančný súd dodal, že v prejednávanej veci nebol viazaný rozhodnutiami odvolacích súdov v iných veciach, na ktoré poukazoval žalobca, keďže nejde o záväzné rozhodnutia pre súd v tomto konaní. Najmä však súd musí ku každej žalobe o náhradu nemajetkovej ujmy pristupovať individuálne.

28. V tejto súvislosti súd prvej inštalcie odkázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 7Cdo/29/2021 zo dňa 31.01.2023, v ktorom dovolací k otázke náhrady nemajetkovej ujmy uviedol, že „otázka

výšky náhrady nemajetkovej ujmy je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach. Každé jedno rozhodnutie o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady. Pokiaľ účelom § 421 ods. 1 písm. b) CSP je to, aby sa vyriešením niektorej, doposiaľ ešte dovolacím súdom nevyriešenej právnej otázky vytvorila a ustálila rozhodovacia prax dovolacieho súdu, je namieste konštatovanie, že vyriešením takto individuálnej otázky ako je určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy, sa ani nemôže vytvoriť ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Pri posúdení a hodnotení zákonom ustanovených východísk na určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy postupujú sudy vždy rozdielne v každom konkrétnom prípade a nezotrvávajú na určitých striktných hraniciach. V takto individualizovanom rámci určovania konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy zovšeobecnenie ani neprichádza do úvahy, keďže rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nemožno exaktne kvalifikovať a vyčíslieť (7Cdo/131/2020).“ Uvedené rozhodnutie je použiteľné aj v prejednávanej veci, pretože ide rovnako o nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, a to rovnako vychádzajúc z § 11 a nasl. OZ.

29. Súd prvej inštancie mal za to, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch nemožno vyvodiť len zo samotnej nesprávnej transpozície Smernice, bez ohľadu na následky dopadu vzniknutej ujmy na jednotlivé stránky života dotknutej osoby, závažnosť ujmy a okolnosti, za ktorých k nej došlo. Práca žalobcu nad rámec maximálneho týždenného pracovného času môže predstavovať určitú nemateriálnu ujmu, to však ale žalobcu nezaväzuje povinnosti preukázať vznik tejto nemajetkovej ujmy v jednotlivých oblastiach života a intenzitu zásahu, ako aj to, že napr. ospravedlnenie nie je dostatočne účinným a efektívnym prostriedkom na vyváženie či zmiernenie tejto vzniknutej ujmy. Je predmetom dokazovania posúdenie toho, či ide o ujmu nepatrnú alebo značnú, pričom je na žalobcovi ako poškodenom, aby svoje tvrdenia o existencii takých relevantných skutočností, ktoré umocňujú hĺbku zásahu alebo významne ovplyvňujú jeho životnú situáciu, v konaní hodnoverne preukázal. Žalobcu v spore zaťažovalo dôkazné bremeno spočívajúce v povinnosti preukázať skutočnosti, z ktorých by vyplývalo, že mu v dôsledku nesprávnej transpozície smernice a následného prekračovania maximálneho týždenného pracovného času vznikla nemajetková ujma, na ktorej reparáciu je potrebné priznať aj náhradu v peniazoch (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 7Co/443/2016 zo dňa 25.07.2017). Súd tiež podporne poukazuje na uznesenie Ústavného súdu SR sp.zn. I.ÚS 285/2018 zo dňa 15.08.2018 a uznesenie Ústavného súdu SR sp.zn. IV.ÚS 271/2018 zo dňa 19.04.2018.

30. Prvoinštančný súd tiež dal do pozornosti rozsudok Krajského súdu v Žiline sp.zn. 6Co/159/2019 zo dňa 27.05.2020, v ktorom odvolací súd uviedol, že „podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (t.j. materiálnej satisfakcie) je - vždy - v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu - existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu treba podľa právneho názoru dovolacieho súdu považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii, prípadne spoločenskom postavení a pod.) vnímala aj každá iná fyzická osoba (pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR sp zn. 4Cdo 232/2010 zo dňa 29.06.2011). ..... 21. Stanovenie výšky nemajetkovej ujmy nie je tak ponechané na ľubovôľu súdu, ale musí byť založené na konkrétnych a preskúmateľných hľadiskách, ktoré musia vychádzať zo skutkového stavu, na základe dokazovania vykonaného najmä na zisťovanie konkrétnych následkov v jednotlivých oblastiach spoločenského života dotknutej osoby, v ktorom smere dôkazné bremeno zaťažuje poškodeného. V tejto súvislosti možno vo všeobecnosti konštatovať, že určujúcim vodítkom pre stanovenie výšky nemajetkovej ujmy by mala byť jej primeranosť. Z uvedenej právnej úpravy, ktorá stanovuje okruh skutočností, na ktoré je potrebné pri určení výšky peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy prihliadnuť, potom vyplýva, že nárok na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy nemožno vyvodiť už zo samotnej existencie nesprávneho úradného postupu, či nezákonného rozhodnutia bez zreteľa na následky dopadu vzniknutej ujmy na jednotlivé stránky života dotknutej osoby, závažnosť ujmy a okolnosti, za ktorých k nej došlo.“ Obdobne sa vyjadril aj Krajský súd v Bratislave v rozsudku sp.zn. 5Co/192/2019 zo dňa 29.10.2019.

31. V konaní bolo pre úspech žaloby potrebné, aby žalobca preukázal zásah (vrátane rozsahu tohto zásahu) do jeho osobnostnej sféry, teda do rodinných väzieb a zdravotného stavu v rozhodnom období a aby zároveň preukázal príčinnú súvislosť medzi prácou nad rámec maximálneho týždenného pracovného času v rozhodnom období a týmto zásahom. Súd prvej inštancie mal za to, že žalobca

v konaní nepreukázal ani vznik samotnej nemajetkovej ujmy, ani jej rozsah, a teda nemohol ani preukázať príčinnú súvislosť medzi prácou nad rámec maximálneho týždenného pracovného času a vznikom nemajetkovej ujmy. Žalobca v konaní nepreukázal taký zásah do súkromného alebo rodinného života, či neoprávnený zásah, ktorý by sa odrazil napríklad v medziľudských vzťahoch či nepriaznivom zdravotnom stave žalobcu v príčinnej súvislosti s výkonom práce, hoci to v žalobe tvrdil. V dôsledku nesprávnej transpozície smernice bez ďalšieho nie je možné priznať nárok na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy.

32. V prejednávanej veci teda žalobca neunesol ani bremeno tvrdenia a ani dôkazné bremeno, vo vzťahu k preukázaniu vzniku nemajetkovej ujmy, rozsahu ujmy, príčinnej súvislosti a primeranosti požadovanej náhrady, z ktorého dôvodu bolo potrebné žalobu zamietnuť.

33. Súd prvej inštancie pritom dal do pozornosti nález Ústavného súdu SR sp.zn. II.ÚS 424/2012 zo dňa 06.11.2014, ktorý pripúšťa neúspešnosť žaloby o ochranu osobnosti pri nízkom stupni závažnosti zásahu, keď uzatvára, že dôsledkom každého neoprávneného zásahu do práv chránených ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka je určitá ujma, pričom z hľadiska intenzity zásahu, okolností, za ktorých k nemu došlo a stupňa negatívnych dôsledkov dopadu zásahu na chránené práva sa v praxi môžu vyskytnúť ujmy, ktoré svojou povahou alebo stupňom závažnosti a) neopodstatňujú ani nemateriálnu ani materiálnu satisfakciu, b) opodstatňujú (len) nemateriálnu satisfakciu, c) opodstatňujú tak nemateriálnu, ako aj materiálnu satisfakciu.

34. Nad rámec uvedeného prvoinštančný súd dodal, že žalovaný vzniesol námietku premlčania uplatneného nároku, bližšie sa však súd otázke premlčania nároku nevenoval, keďže žalobcovi nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch nevznikol.

35. Na základe vyššie uvedených skutočností súd prvej inštancie dospel k právnomu záveru, že žalobe žalobcov nie je možné vyhovieť, o čom konajúci súd rozhodol výrokom č. I tohto rozsudku tak, že žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol ako právne nedôvodnú. Následne sa súd zameril na verifikáciu náhrady trov konania.

36. O trovách konania prvoinštančný súd rozhodol s použitím ust. § 251 ods. 1, § 255 ods. 1 a 2, § 262 ods. 1 a 2 CSP v zmysle zásady pomeru úspechu vo veci uvedenej v § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku tak, že ich náhradu priznal žalovanému v rozsahu 100% voči žalobcovi, pretože žalovaný mal vo veci úspech v plnom rozsahu, nakoľko súd vo výroku č. I. tohto rozsudku žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol. V predmetnom spore mal žalovaný hrubý úspech 100% a hrubý úspech žalobcu bol 0,00%, z čoho jednoznačne vyplýva konečný čistý úspech žalovaného 100% ($100\% - 0,00\% = 100\%$). To v konečnom dôsledku znamená nárok žalovaného voči žalobcovi na náhradu účelne vynaložených trov celého konania v rozsahu 100%, o čom konajúci súd rozhodol vo výroku II. tohto rozsudku. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

37. Voči predmetnému rozsudku, v rozsahu všetkých jeho výrokov, z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. e), f) a h) CSP, podal prostredníctvom svojho advokáta odvolanie žalobca, ktorým sa domáhal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie s tým, že žalobcovi bude priznaná náhrada trov konania v rozsahu 100%.

38. Odvolateľ argumentoval tým, že skutočnosť, že služobná pohotovosť nie je súčasťou fondu pracovného času, je pravdivá a prekračovanie maximálneho týždenného pracovného času je spôsobené zo strany žalovaného najmä týmto pochybením, avšak podstatnou okolnosťou je, že žalovaný počítá priemerný čas žalobcu za určité 6-mesačné obdobie a má za to, že čas je rozvrhnutý správne. Žalobca poukazoval na skutočnosť, že žalovaný neimplementoval žiadne mechanizmy, ktoré by umožnili predmetné započítanie času v takýchto obdobiach. Podľa názoru žalobcu je potrebné priemerný čas počítat za obdobie 7 kalendárnych dní podľa čl. 6 písm. b) Smernice. Najmä, avšak nielen v tejto skutočnosti, je potrebné vnímať Smernicu ako nesprávne implementovanú, pričom vnútroštátny právny poriadok umožňuje žalovanému rozvrhovať zmeny tak, že výsledný čas pravidelne a dlhodobo prekračuje limit stanovený Smernicou. Za správne možno považovať konštatovanie prvoinštančného súdu, že Smernica nebola do vnútroštátneho právneho poriadku transponovaná správne a cieľ Smernice

tak nebol dosiahnutý. K uvedenému žalobca opakovane poukazuje na rozhodnutie ESD sp. zn. C-254/2018 zo dňa 11.4.20219, pričom poukázal na časti znenia bodov č. 43, 45, 48 jeho odôvodnenia. Akékoľvek mechanizmy na dodržiavania Smernicou stanoveného limitu v referenčných obdobiach absentovali počas celého uplatňovaného obdobia a prvá zmienka o akomkoľvek limite maximálneho pracovného času za obdobie 6 mesiacov sa dostala do ZoHaZZ až novelou zákona účinnou od 15.10.2024 v ust. § 97 ods. 3. Odvolateľ podotkol, že žalovaný vo viacerých konaniach, v ktorých vystupuje, mení trvanie referenčných období, v niektorých prípadoch operuje so 4-mesačným, v iných so 6-mesačným, prípadne si nekonštantne upravuje ich začiatok a koniec, niekde začína obdobie marcom, v iných januárom a podobne. Vzhľadom na absenciu mechanizmov, ktoré by zabezpečili, že priemerný pracovný čas v rozsahu 48 hodín bude rešpektovaný počas stanovených 6-mesačných referenčných období, nemožno vychádzať z tohto referenčného obdobia tak, ako to robí žalovaný a je treba vychádzať priamo z čl. 6 písm. b) Smernice a priemerný pracovný čas počítať len za každé obdobie 7 dní vrátane nadčasov.

39. Prvoinštančný súd uviedol, že v konaní bolo sporným, či žalobca v uplatňovanom období odpracoval 834 hodín nad rámec maximálneho 48-hodinového týždenného pracovného času, pričom nespochybňoval plán služieb predložený žalobcom, ale iba výpočty, ku ktorým žalobca dospel keď namietal, že nesprávne započítal aj čas dovolenky a dni pracovného voľna. Z uvedených plánov služieb pritom jednoznačne vyplýva, že u žalobcu pravidelne približne každý tretí týždeň uplatňovaného obdobia vo väčšine mesiacov aspoň raz, niekedy aj dvakrát, došlo k prekročeniu maximálneho týždenného pracovného času skutočným výkonom služby. Prvoinštančný súd z predložených dôkazov neskúmal, či k predloženiu pracovného času vôbec a v akej miere došlo, čo malo za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej. Súd si len osvojil námietku žalovaného, že v súhrne 843 hodín boli započítané aj časy dovoleniek a plateného voľna.

40. Žalobca pritom v replike uvádzal, že má za to, že spôsobená ujma je natoľko závažná, že ktorákoľvek iná fyzická osoba by objektívne vnímala ako mimoriadne závažnú ujmu to, že bola nenávratne ukrátená o svoj voľný čas v takom veľkom rozsahu, ako žalobca. Z predložených plánov služieb bolo možné bez ťažkostí abstrahovať mieru skutočne odpracovaného času výkonom služby, z čoho by vyplynula skutočná miera času, o ktorý bol žalobca konaním žalovaného ukrátený, o čo sa však súd v konaní nepokúsil. Z predložených plánov služieb jednoznačne vychádza, že skutočným výkonom práce žalobca prekročil limit maximálneho týždenného času podľa Smernice a to celkovo o 621,5 hodiny (čas, ktorý sa podľa názoru súdu považuje za čas odpočinku, predstavuje hodnotu len 212,5 hodiny). Žalobca prišiel nenávratne výkonom služby o 621,5 hodiny svojho voľného času, svojho života s rodinou a priateľmi. V uvedených časoch nemohol objektívne tráviť svoj čas so svojou rodinou, priateľmi, voľnočasovými aktivitami, oddychom a podobne, pretože mal nariadené služby v rozpore so Smernicou, čo žalobcu v podstatnej miere mrzí. Žalobca uvedené (stratu 26 dní čistého času) vníma ako závažnú ujmu a má jednoznačne za to, že akákoľvek iná osoba v postavení žalobcu by takúto stratu vnímala rovnako. Stratu času, ktorú síce žalobca mal zaplatenú ako výkon služby, avšak tento v podstate nedobrovoľne strávil na pracovisku namiesto vyššie uvedenými aktivitami a so svojou rodinou je potrebné aj vzhľadom na intenzitu zásahu, ktorý trval niekoľko rokov, a vzhľadom na mieru straty času (súhrnne takmer 26 skutočne odpracovaných dní čistého času) objektívne vnímať ako závažný zásah do práv žalobcu. Nemenej podstatnou je aj skutočnosť, že v uvedenom čase bol žalobcovi odňatý aj čas na odpočinok. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok ESD C-243/09, EÚ:C:210:60, bod 54. Žalobca poukázal tiež aj na skutočnosť, že z rozsudku SD EÚ C-445/06 vyplýva, že poškodení jednotlivci majú právo na náhradu, keď sú splnené tri predpoklady, tzn. že porušená právna norma Spoločenstva má za cieľ priznať jednotlivcom práva, že porušenie je dostatočne závažné a že medzi týmto porušením a škodou spôsobeným jednotlivcom existuje priama príčinná súvislosť. Navyše judikatúra ESD vznik nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v prípade nesprávnej transpozície Smernice neviaže na preukázanie závažnosti vzniknutej ujmy alebo na existenciu závažnej ujmy. Súd pri rozhodovaní o nárokoch vyplývajúcich z práva Únie musí zachovať zásadu efektivity. V tejto súvislosti poukázal aj na rozsudok ESD vo veci C-160/14.

41. Odvolateľ pokračoval, že sa nemôže stotožniť s názorom súdu prvej inštancie, že žalobca netvrdil ani nepreukázal nemajetkovú ujmu z dôvodu, že musel na úkor svojho zdravia, súkromia a rodinného života po práci reálne odpracovať viac, ako v zmysle Smernice mal. V prvom rade odvolateľ uviedol, že o svoj čas neprichádzal ani neprichádza po práci, ale najmä odslúžením tretej 24-hodinovej smeny za jeden kalendárny týždeň alebo hodín v službe navyiac, ktoré by v zmysle Smernice odslúžiť v tomto

týždni už nemal. Súd si nesprávne osvojil hypotézu, že prekročovanie maximálneho týždenného času je spôsobené výlučne v časoch služobnej pohotovosti, keďže táto sa považuje za pracovný čas. Okrem toho žalobca riadne tvrdil, aj preukázal objektívnu skutočnosť, že nedostatok času s jeho rodinou na jeho aktivity alebo odpočinok v dôsledku nesprávnej transpozície Smernice má negatívny dopad na neho a jeho okolie. Žalobca v priebehu konania preukázal, že má rodinu (manželku a dve maloleté deti), s ktorou žije v spoločnej domácnosti a trávia spolu voľný čas. Jeho maloletý syn bol v uplatňovanom období onkologickým pacientom podrobeným liečbe, čo si objektívne vyžadovalo zvýšenú starostlivosť. Uvedené nebolo žalovaným popierané, ani vyvrátené. Podľa žalobcu je logické a nie je potrebné ani realizovať dokazovanie, aby bolo ustálené, že rodina spolu rada trávi svoj čas. Logicky sa vzťahy v rodine nezlepšujú, pokiaľ žalobca trávi svoj čas v práci (hoci tam byť nemá). Nedostatok oddychu v povolani, aké vykonáva žalobca, je obzvlášť nebezpečné. Všetky uvedené skutočnosti žalobca v priebehu konania tvrdil a tieto aj súdu preukázal. Čo sa týka žalobcovho práva na ochranu zdravia, má za to, že na porušenie tohto práva postačuje jeho podstatné ohrozenie, najmä s poukazom na povahu predpisu EÚ, ktorou je smernica a ktorej základným cieľom je ochrana zdravia a bezpečnosti pracovníkov, akými sú hasiči. Odvolateľ má za to, že tvrdené a preukázané porušenie jeho práv je dostatočne závažné, keďže došlo k porušeniu práva Únie, podľa ktorého bolo potrebné chrániť bezpečnosť a zdravie okrem iných aj žalobcu ako príslušníka HaZZ. Žalobca nemal v priebehu celého relevantného obdobia možnosť viesť plnohodnotný život mimo pracoviska. Štát pritom dlhodobo ignoruje protesty a potreby príslušníkov HaZZ. V dôsledku nerešpektovania čl. 2 a čl. 6 Smernice žalovaným prišiel žalobca o veľký počet hodín voľného času, ktoré by inak venoval rozvíjaniu osobných, rodinných a priateľských vzťahov, ako aj fyzickej a psychickej relaxácii, čím došlo k zásahu do jeho osobnostných práv, pričom je daná priama príčinná súvislosť medzi porušením povinnosti žalovaným a škodou, ktorá vznikla na strane žalobcu. Z výsluchu žalobcu na pojednávaní bolo preukázané, že žalobca by tento svoj voľný čas venoval najmä svojej rodine, obzvlášť synovi, že závadný stav tlmočil svojim nadriadeným ústne a bezvýsledne, že by sa venoval turistike, cyklistike, rybolovu, dnes už prevažne prechádzkam so synom a prácam na dome a v záhrade. Na svojom zdraví pociťuje žalobca najmä psychickú únavu a vyčerpanosť, nie fyzické problémy.

42. Odvolateľ ďalej nesúhlasil s konštatovaním prvoinštančného súdu, že žalobca je povinný vždy a za každých okolností preukázať aké konkrétne negatívne následky v jednotlivých oblastiach jeho života v dôsledku nesprávnej transpozície Smernice v relevantnom období nastali. Nemajetková ujma je už zo svojej podstaty nehmotná a ťažko kvalifikovateľná a často sa prejavuje v subjektívnej rovine. Dôkazné bremeno žalobcu má byť preto primerané a spočívať v preukázaní samotného zásahu a jeho dôsledkov v širšom kontexte, nie v podrobnej analýze každého konkrétneho aspektu, na ktorý malo vplyv konanie žalovaného. Žalobca ani nemôže byť zbytočne zaťažený neprimeranými požiadavkami na dokazovanie, ktoré by fakticky znemožnili uplatňovanie jeho nároku. Je zodpovednosťou žalovaného ako štátu, aby tvrdil a preukázal, že neimplementovanie Smernice nemalo za následok ujmu, alebo že boli prijaté dostatočné opatrenia na jej zmiernenie alebo neopakovanie. Tvrdenie súdu, že žalobcova argumentácia bola len všeobecnou, pričom ani konkrétne netvrdil, ani nepreukázal dopad prekročovania maximálneho týždenného pracovného času na jeho rôzne sféry jeho života, je podľa odvolateľa v priamom rozpore s obsahom žaloby, s písomným podaním žalobcu, ako aj prednesom a výsluchom žalobcu na pojednávaní. Odvolateľ má za to, že zásah vyvolaný žalovaným je u každej jednej fyzickej osoby objektívne spôsobilý vyvolať ujmu a každá by zásah nesporne vnímala ako podstatný zásah do svojho súkromia. Odvolateľ sa nestotožnil ani s konštatovaním súdu prvej inštancie v bode 65 odôvodnenia, že nie každá osoba považuje prácu na úkor voľného času za ujmu na svojich právach... Uvedené žalobca považuje za absurdné zovšeobecnenie a ničím nepodloženú hypotézu. Žalobca do množiny osôb prezumovanej súdom jednoznačne nepatrí.

43. Odvolateľ pokračoval, že nikdy netvrdil, že sa vznik ujmy priamo z nesprávnej transpozície Smernice prezumpuje. Žalobca slúžil viac ako mal na úkor svojej rodiny a svojho zdravia. Konštatovanie súdu o tom, že žalobca si nespĺnil svoju prevenčnú povinnosť, je podľa odvolateľa v priamom rozpore s judikatúrou ESD, najmä s poukazom na rozhodnutie vo veci C-429/09, kedy súd dospel k záveru, že nemožno považovať za primerané žiadať od takého pracovníka, aby na účely uplatnenia nároku na získanie náhrady škody najprv podával žiadosť zamestnávateľovi, ktorá požiadavka by bola v rozpore so zásadou efektivity.

44. K argumentácii súdu prvej inštancie v bode 70 odôvodnenia, že žalobcovi nič nebránilo domáhať sa svojho nároku prostredníctvom žaloby proti zamestnávateľovi, odvolateľ tento názor považuje za

nesprávny a svedčiaci o tom, že zo strany súdu nebol nárok skutkovo, ani právne správne interpretovaný. Je na slobodnom uvážení žalobcu, ktorý nárok kedy a akou cestou voči žalovanému uplatní. Žalobca si voči žalovanému neuplatňuje žiadny mzdový nárok a ani ho netvrdí. Podľa odvolateľa je potrebné považovať podmienku uplatnenia nároku na náhradu nemajetkovej ujmy za neprimeranú, pokiaľ by podaniu žaloby muselo predchádzať podanie inej žaloby za účelom dodržiavania Smernice, prípadne na úhradu mzdových nárokov. Okrem toho takáto žaloba by nebola spôsobilá privodiť akúkoľvek nápravu v dotknutom smere.

45. K odôvodneniu rozsudku v bode 71 odvolateľ uviedol, že vzhľadom na povahu žalovaného subjektu, ktorým je štát, ako aj na podobu, intenzitu a mieru zásahu a vyvolanej ujmy, sa akákoľvek iná forma satisfakcie nedá objektívne považovať za dostatočnú. Peňažná forma náhrady sa javí ako jediná možná forma satisfakcie nastávajúceho škodlivého následku. K argumentácii prvoinštančného súdu v bode 72 odôvodnenia odvolateľ uviedol, že má za to, že pokiaľ bolo žalobcovi v dôsledku konania žalovaného zasiahnuté do jeho osobnostných práv tak závažným spôsobom, zverejnenie rozhodnutia, ospravedlnenie alebo len samotné konštatovanie porušenia práva nie je jednoznačne dostatočným zadosťučinením.

46. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolateľ uzavrel, že prvoinštančný súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, keďže nesprávne ustálil, že žalobca v priebehu konania netvrdil a nepreukázal vzniknutú nemajetkovú ujmu, že žalobca prichádzal o svoj voľný čas po práci a že z predložených dôkazov v priebehu konania na súde prvej inštancie bolo možné vyvodiť, že žalobca odpracoval skutočným výkonom služby v súhrne o 621,5 hodín nad limit stanovený čl. 6 písm. b) Smernice.

47. Odvolateľ pokračoval, že napadnutý rozsudok vychádza aj z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď súd síce aplikoval správne ustanovenie Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti, ale tieto nesprávne vyložil a v rozpore s právom EÚ aj judikatúrou ESD, nesprávne ustálil, že do práv žalobcu zo strany štátu zasiahnuté nebolo, nemajetková ujma mu nevznikla a nevznikol ani nárok na jej náhradu. Súd bol povinný zabezpečiť žalobcovi právnu ochranu najmä vtedy, ak to vyplýva z priamo účinných ustanovení, ale aj prostredníctvom využitia nepriameho účinku práva EÚ tak, že mal vyložiť všetky procesné ustanovenia eurokonformným spôsobom tak, aby ich aplikácia prispela k realizácii požiadavky na zabezpečenie účinnej súdnej ochrany práv, ktoré fyzickým a právnickým osobám vyplývajú z úniového právneho poriadku (C-432/05). Súd bol povinný vykladať vnútroštátne ustanovenia čo najviac v súlade s právom EÚ tak, aby ich následná aplikácia prispela k vykonaniu úniového práva (C-119/05). Okrem toho dôsledkom nesprávneho právneho posúdenia veci je aj skutočnosť, že súd nesprávne skonštatoval, že žalobca si nespĺnil pred podaním žaloby svoju všeobecnú prevenčnú povinnosť podľa § 415 OZ a taktiež, že porušenie povinnosti žalovaného transponovať Smernicu nie je dostatočne závažné na to, aby priviedlo svojimi následkami žalobcovi nemajetkovú ujmu, čím nezohľadnil zásadu efektivity ochrany práv EÚ, všetko v priamom rozpore s judikatúrou ESD a úniovým právom. Žalobca preto považuje odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP za daný.

48. Napokon podľa odvolateľa prvoinštančný súd taktiež nevykonal navrhované dôkazy - plány služieb žalobcu za rok 2021, 2022, 2023 predložené k žalobe. Bez ďalšieho si osvojil námietku žalovaného, ktorý plány služieb ani nerozporoval, že výpočet žalobcu je nesprávny. Žalobca preto považuje odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. e) CSP taktiež za nesporne daný.

49. V závere odvolania žalobca poukázal na právne názory v poukázaných rozhodnutiach krajských súdov v skutkovo a právne obdobných veciach.

50. Žalovaný odvolanie nepodal. K doručenému odvolaniu žalobcu predložil repliku, v ktorej uviedol, že v celosti zotrváva na svojej skutkovej a právnej argumentácii konštantne zastávanej od počiatku konania, nestotožňuje sa s právnym názorom žalobcu v jeho vyjadreniach, toľž v jeho odvolaní, pričom navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil, keďže ani jeden z odvolacích dôvodov nebol v konaní naplnený.

51. Žalovaný mal za to, že prvoinštančný súd sa správne a v dostatočnom rozsahu vysporiadal s námietkami žalobcu v odvolaní. Správne sa vysporiadal s podstatnými otázkami ako otázka referenčného a pracovného času, s časom odpočinku, ako aj s otázkou dôkazného bremena čo

do tvrdenej nemajetkovej ujmy. Žalovaný preto považuje napadnutý rozsudok za vecne správny. Povinnosťou žalobcu v predmetnom konaní bolo preukázať koľko hodín skutočne odpracoval a teda aj skutočnosť, že pracoval viac ako 48 hodín priemerne týždenne, pričom neunesol dôkazné bremeno čo do svojich tvrdení ohľadom údajne 834 odpracovaných hodín nad rámec Smernice. Následne bolo povinnosťou žalobcu preukázať aká nemajetková ujma mu vznikla a túto mal viazať v príčinnej súvislosti na porušenie jeho práv. Žiadna z podmienok v konaní preukázaná nebola.

52. K referenčným obdobiam žalovaný poukázal na to, že referenčné obdobie bolo transponované do právneho poriadku SR až novelou zákona účinnou od 15.10.2024 a preto nemožno referenčné obdobie aplikovať. Žalobca nezmyselne odkazuje na iné konania, kde údajne malo dôjsť k aplikácii štvormesačných referenčných období a stanovuje, že sa má pracovný čas počítať za obdobie 7 dní. S uvedeným tvrdením žalobcu sa nemožno stotožniť. K Smernici 2003/1988/ES Európska komisia vydala výkladové oznámenie, podľa ktorého časti VI. maximálny týždenný pracovný čas bodu c) výkladového oznámenia Súdny dvor usúdil, že čl. 6 ods. 2 v spojení s ustanoveniami o referenčnom období spĺňa všetky predpoklady na to, aby vyvolal priame účinky. Na str. 7 výkladového oznámenia Európska komisia jasne stanovila, že v oznámení sa okrem zdôraznenia, že sa do tohto limitu musí započítať všetok pracovný čas, pripomína, že tento limit je priemer, ktorým možno vypočítať za referenčné obdobie nepresahujúce štyri mesiace do konca aj v situáciách, na ktoré sa nevzťahujú žiadne odchýlky. Z vyššie uvedeného podľa žalovaného jasne vyplýva, že podľa názoru Európskej komisie, ktorý vychádza z judikatúry SD EÚ sú ustanovenia o referenčnom období priamo aplikovateľné. K námietke odvolateľa, že žalovaný údajne počas konania mení dĺžku referenčných období, žalovaný uviedol, že mal počas celého konania za to, že referenčné obdobie je v zmysle judikatúry SD EÚ vo vzťahu k § 86 ods. 1 zák. č. 315/2001 Z.z. šesť mesiacov. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/15/2025 zo dňa 20.5.2025, podľa odôvodnenia ktorého niet v aspekte referenčného obdobia dôvodu prijať záver o priamom účinku Smernice, ak bolo možné prijaté a posudzované vnútroštátne ustanovenie vyložiť eurokonformným spôsobom, ktorý sleduje naplnenie cieľa Smernice. Poukázal tiež na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13Co/97/2024 zo dňa 24.3.2025, v ktorom súd uviedol, že vo vzťahu k referenčnému obdobiu pre účely výpočtu priemerného týždenného pracovného času uvádza, že ak ZoHaZZ pre nerovnomerné rozvrhnutie pracovného času určuje obdobie šesť mesiacov, tak potom z právnej logiky veci možno odvodiť, že v súlade s čl. 17 ods. 2 a 3 písm. b), ktorý umožňuje sa odchýliť od čl. 16 písm. b) Smernice stanovujúc maximálne 4-mesačné referenčné obdobie, ide aj o určenie referenčného obdobia nad tento všeobecný rozsah prezumpovaný v čl. 16 písm. b) Smernice a teda pre účely výpočtu priemerného týždenného pracovného času bolo pre rozhodnutie vo veci potrebné vychádzať zo 6-mesačného referenčného obdobia. Tvrdenia žalobcu, že aj odpracuje 48 hodín, tak by mal ísť domov sú v rozpore aj s verejným záujmom na ochrane života a zdravia osôb, majetku a životného prostredia.

53. K údajným hodinám odpracovaným nad rámec žalovaný uviedol, že súd prvej inštancie správne v ods. 68 skonštatoval, že pri výpočte pre ustálenie rozsahu prípadnej ujmy nebolo možné vychádzať z fondu pracovného času, pretože tento pojem nie je totožný s pojmom pracovný čas v zmysle Smernice, s ktorým názorom sa žalovaný stotožňuje. Súd prvej inštancie podľa neho správne uviedol, že žalobca nepreukázal ani len prácu nad rámec čl. 6 písm. b) Smernice, tobôž nemajetkovú ujmu. Žalovaný považoval za potrebné zdôrazniť, že žalobca tvrdil, že stratil celkovo 834 hodín, no na pojednávaní už tvrdil, že stratil 26 dní, t.j. 624 hodín a v odvolaní už tvrdí, že stratil 621,5 hodín. Okrem toho, že ide o zmatečné tvrdenia, táto skutočnosť nie je naďalej dokázaná. Sám žalobca niekoľkokrát uviedol, že do pojmu pracovný čas započítava aj dni voľna a dovolenky a dokonca aj vlastnú práceneschopnosť. Ako vyplýva aj z judikatúry SD EÚ, pracovným časom je iba čas, ktorý spĺňa kritériá v zmysle čl. 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES a týmito kritériami sú, že pracovník pracuje, že vykonáva svoju činnosť a svoje povinnosti a že je k dispozícii zamestnávateľovi. Dni voľna, dovolenky, či práceneschopnosti nespĺňajú ani jedno z kritérií a teda sú časom odpočinku. V zmysle uvedeného sa prvoinštančný súd správne vysporiadal s prepočtami žalobcu v bode 68 napadnutého rozsudku. Z uznesenia SD EÚ vo veci C-437/05 vyplýva, že Smernici neodporuje, aby členský štát uplatňoval právnu úpravu, ktorá z hľadiska odmeňovania pracovníka a vo vzťahu k pracovnej pohotovosti vykonávanej týmto pracovníkom na pracovisku zohľadňuje odlišné obdobie, počas ktorého je práca skutočne vykonávaná a obdobie, počas ktorého v skutočnosti nie je vykonávaná. Vzhľadom na uvedené žalovaný má za to, že žalobca ani z hľadiska odmeny vyplatenej v predmetnom období za vykonanú štátu službu nebol na svojich právach ukrátený, čo potvrdil aj doloženými výplatnými páskami. V tejto súvislosti žalovaný poukázal na názor Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/15/2025 zo dňa 20.5.2025, podľa

ktorého je potrebné články Smernice vykladať spôsobom, podľa ktorého sa pre výpočet priemerného týždenného pracovného času nemôže použiť čas, ktorý vzhľadom na uvedené kritériá nenapĺňa charakter pracovného času tak, ako to má na mysli Smernica (napríklad dovolenka a PN). Žalovaný tiež znovu odkázal na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13Co/97/2024 zo dňa 24.3.2025, ktorý poznamenal, že termín fond pracovného času nemá expressis verbis legislatívne vyjadrenie k Zákonníku práce a ani v ZoHaZZ a je potrebné ho vnímať ako formu súhrnu pracovného času, ktorý pri rozvrhnutí zamestnávateľom by mal zamestnanec v ideálnom čase za určitý časový úsek odpracovať.

54. K nemajetkovej ujme a k príčinnej súvislosti k údajne strateným 26 dňom čistého času v službe, žalovaný uviedol, že ide o tretí rozdielny údaj zo strany žalobcu, ktorý ani nepreukázal. Okrem toho žalobca neunesol dôkazné bremeno čo do otázky existencie nemajetkovej ujmy, s čím sa prvoinštančný súd správne vysporiadal v bode 62 odôvodnenia daného rozsudku. Všeobecné odkazy žalobcu na nedokázané tvrdenia ohľadom straty času, pričom súdu predložil prepočty v rozpore s judikatúrou SD EÚ, Smernicou 2003/88/ES ako aj s výkladovým oznámením Komisie, nemožno považovať za preukázanie existencie nemajetkovej ujmy a to ani potenciálne. Žalobca počas konania iba odkazoval na rozhodnutie Günter Fuß a rozhodnutie Krajských súdov v Košiciach a v Banskej Bystrici, teda poukazoval na ujmu iných kolegov. Žalovaný neeviduje žiadnu žiadosť vo vzťahu k zmene plánu služieb, dokonca žalobca netvrdil, že by mal kedykoľvek požiadať o zmenu služobného času, resp. že by vpred nepodpísal ktorýkoľvek plán služieb na ktorýkoľvek mesiac. Žalobca uvádza hypotetické situácie ohľadom jeho zdravia a bezpečnosti na pracovisku, pričom sám na pojednávaní uviedol, že sa práca neodzrkadľuje na jeho zdravotnom stave, ale je vyčerpaný kvôli deťom. Pokiaľ žalobca tvrdí, že chce tráviť viac času doma s rodinou, žalovanému nie je zrejmé prečo si namiesto finančnej odmeny nevyžiadal náhradné voľno. Ani jedno tvrdenie žalobcu v odvolaní v konaní nepreukázal žiadnym dôkazom, pričom aj v odvolaní poukazuje iba na jeho vlastný výsluch, z ktorého bezpochyby vyplynuli opačné závery, než tie, ktoré v odvolaní tvrdí.

55. V ďalšej časti vyjadrenie k dôkaznému bremenu žalovaný uviedol, že sa nemôže stotožniť so zarážajúcim tvrdením žalobcu, že by nebol povinný vždy a za každých okolností preukázať aké konkrétne negatívne následky v jednotlivých oblastiach jeho života v dôsledku nesprávnej transpozície Smernice v relevantnom období nastali. Žalovaný považuje tieto tvrdenia žalobcu za účelové. Ak by bol prijatý jeho záver, tak by de facto konania o náhradu nemajetkovej ujmy stratili zmysel, ak by v nich nebolo potrebné dokazovať existenciu nemajetkovej ujmy. Ako sám žalobca uviedol, v prvom rade je povinný preukázať porušenie ustanovení Smernice, pričom v konaní v tomto smere neunesol dôkazné bremeno. V tejto súvislosti žalovaný poukázal na uznesenie NS SR sp. zn. 7Cdo 29/2021 zo dňa 31.1.2023 s tým, že v spore stíha dôkazné bremeno obe sporové strany, hoci nie v rovnakom rozsahu. Rozsah dôkazného bremena žalovaného sa odvíja od miery aktivity žalobcu. Dôkazné bremeno v danom prípade je na strane žalobcu a tento musí preukázať existenciu porušenia jeho práv a následne vznik nemajetkovej ujmy, pričom sa mu nepodarilo preukázať ani len porušenie újinného práva, t.j. prekročenie maximálneho týždenného priemerného pracovného času, tobôž existencie nemajetkovej ujmy.

56. V záverečnej časti vyjadrenia sa žalovaný vyjadril k plánu služieb s tým, že mu nie je jasné, ako možno odkazom na plán služieb naplniť odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. e) CSP. Súd prvej inštancie sa s daným dôkazom vysporiadal dostatočne, pričom nebol povinný, ani nemohol nahrádzať prácu žalobcu zastúpeného kvalifikovaným právnym zástupcom, aby miesto neho dohľadával konkrétne skutkové tvrdenia namiesto žalobcu. Ak žalobca nesprávne interpretuje plán služieb, tak nie je povinnosťou súdu, aby zisťoval ex offo konkrétne tvrdenia z tohto listinného dôkazu. Sám žalobca dokonca netrval na vykonaní tohto dôkazu na pojednávaní, keďže tento bol stranám sporu známy a ani žalovaný ho nespochybnil. Súd prvej inštancie sa s predmetným dôkazom vysporiadal dostatočne a nemožno tak považovať § 365 ods. 1 písm. e) CSP za naplnený.

57. K doručenému vyjadreniu žalovaného k odvolaniu žalobca prostredníctvom svojho advokáta predložil písomné vyjadrenie, v ktorom uviedol, že zotráva na podanom odvolaní, poukazuje na v ňom uvedené argumenty, rozsudok nepovažuje za vecne správny, má za to, že sú naplnené všetky v odvolaní uvedené odvolacie dôvody a že predmetný rozsudok je potrebné zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na nové konanie.

58. Žalobca má za to, že v priebehu celého konania dostatočne tvrdil a preukazoval nemajetkovú ujmu, ktorá mu vznikla v súkromnom a rodinnom živote, ako aj porušením jeho práva na ochranu

zdravia. Je možné sa stotožniť s názorom súdu prvej inštancie, že Smernica nebola implementovaná správne. Samozrejme, že len samotná nesprávna transpozícia nemôže spôsobiť nemajetkovú ujmu, avšak priamym dôsledkom nesprávnej implementácie je a bolo, že žalobca v skutočnosti slúži oveľa viac, ako predmetná Smernica umožňuje. Je zrejme, že tým prichádza o čas na seba, odpočinok a svojich blízkych. Žalobcovi tak bolo znemožnené viesť plnohodnotný život mimo pracoviska, venovať sa najbližším a sebe, v dôsledku čoho sa jeho medziľudské vzťahy nemohli rozvíjať. Nemenej podstatným je aj porušenie práva žalobcu na ochranu zdravia. Nemajetková ujma bola preukázaná najmä z výsluchu žalobcu, ktorý je jediným, kto môže autenticky popísať, ako negatívne dôsledky na jeho zdravie, rodinný a spoločenský život mala nadmerná pracovná záťaž a porušovanie jeho práv. Ignorovanie tohto dôkazu by znamenalo popretie zásady spravodlivého procesu a práv žalobcu na efektívnu súdnu ochranu. Pokiaľ žalobca preukázal, že reálne bol vystavený nadmernému pracovnému zaťaženiu v rozpore so Smernicou, dôkazné bremeno vo veci namietania tohto skutkového stavu sa presúva na žalovaného. Ten však len všeobecne a neúčinne popieral skutkové tvrdenia žalobcu. Žalobca má za to, že samotná nadmerná pracovná záťaž môže sama osebe byť dostatočným dôkazom zásahu do osobnostných práv každej fyzickej osoby, keďže každá fyzická osoba by ho vnímala ako podstatnú ujmu na svojom voľnom čase, čase s rodinou, priateľmi, na regeneráciu a podobne. Pri zistení formy satisfakcie je nutné vychádzať nielen z počtu nadčasových hodín, ale prihliadať aj na celkovú intenzitu zásahu do života žalobcu, ako aj jeho trvanie. Akákoľvek iná forma satisfakcie ako náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, jednoznačne nie je v danom prípade dostatočná.

59. V ďalšej časti vyjadrenia žalobca zotrváva na názore, že referenčné obdobie šesť mesiacov nemožno použiť a je potrebné sa riadiť priamo výkladom čl. 6 písm. b) Smernice. Žalovaný neprijal žiadne také mechanizmy, ktoré by stanovili, kedy, aké referenčné obdobie začína a kedy končí, koľko trvá a aký je maximálny pracovný čas v ňom. Uvedené nie je možné zhojiť ani tvrdením, že čl. 16 a 17 Smernice sú priamo vykonateľné. Štátu bola daná len možnosť upraviť si obdobia odlišne, čo štát opomenul a za transpozíciu Smernice čl. 6 písm. b) v spojení s čl. 16 a 17 vydáva ust. § 86 ods. 1 ZoHaZZ, s čím sa nemožno stotožniť. Je to práve štát, ktorý si svoju povinnosť nesplnil a je jeho zavinením, ak dochádza k rozsiahlym prekročeniam maximálneho pracovného času, oproti tomu, ako to umožňuje Smernica. Žalobca opakovane poukazuje na skutočnosť, že čas odpočinku (ako ho nazýva žalovaný), t.j. dovolenky, služobné voľná, náhradné voľná a pod., tvoria len zlomok celkového času, za ktorý sa uplatňuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Skutočným výkonom služby nad rámec Smernice žalobca strávil o 621,5 hodiny viac, než umožňuje predmetná Smernica. Súdny dvor judikoval opakovane, že čas pracovnej pohotovosti na pracovisku je potrebné v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času (C-397/01) a konštatoval, že pracovná pohotovosť sa považuje ako celok za pracovný čas nezávisle od toho, akú prácu skutočne pracovník vykonáva. Uvedené žalovaný absolútne ignoroval pokiaľ služobnú pohotovosť vykonávanú v hasičskej stanici ako pracovný čas nepovažoval, ani nezapočítaval do fondu pracovného času.

60. V závere podania žalobca navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s tým, že žalobca má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

61. Žalovaný v podanej duplike vyslovil názor, že subjektívne pocity žalobcu nie sú dostačujúce na preukázanie existencie nemajetkovej ujmy, pričom poukázal na uznesenie ÚS SR sp. zn. IV.ÚS 21/2019 zo dňa 17.1.2019, z ktorého zdôraznil, že subjektívne presvedčenie sťažovateľa o tom, že dostatočným spôsobom preukázal pravdivosť ním uvádzaných skutočností, nepostačuje. Opätovne poukázal na fakt, že je potrebné naplnenie všetkých troch podmienok nároku na náhradu škody stanovených SD EÚ s odkazom na rozhodnutie SD EÚ C-300/21, podľa ktorého čl. 82 ods. 1 GDPR sa má vykladať v tom zmysle, že porušenie ustanovení samotné tohto nariadenia nestačí na priznanie práva na náhradu škody; pri porušení práva jednotlivca musí existovať ujma, ktorá je utrpená, a teda táto musí byť v príčinnej súvislosti s porušením právom, pričom tieto tri podmienky musia byť splnené kumulatívne.

62. K referenčným obdobiam vo vzťahu k rozhodnutiu C-254/18 žalovaný uviedol, že žalobca poukázal na toto ustanovenie vytrháva z kontextu daného rozhodnutia. SD EÚ v predmetnom rozsudku venoval svoje právne posúdenie tomu, či je potrebné aplikovať referenčné obdobia pružne alebo pevne, keďže boli vo vnútroštátnom poriadku stanovené pevne. Z rozhodnutia žalovaný zdôraznil, že v bode 23 je uvedené, že z ustanovení citovaných bodov 21 a 22 tohto rozsudku vyplýva, že priemerný týždenný pracovný čas možno vypočítať nie z období 7 dní, ale z období nazývaných „referenčné“, ktoré môžu dosahovať až

štyri mesiace v rámci všeobecného režimu a až šesť mesiacov v rámci režimu odchýlky. Súdny dvor EÚ explicitne uviedol, že priemerný týždenný pracovný čas nemožno počítať po obdobiach 7 dní. V bode 24 Súdny dvor EÚ uviedol, že pojem referenčné obdobie je pojmom únie, a preto sa od neho nemožno odchýliť. To, na čo poukazuje žalobca vo svojej replike, je otázka pevne stanovených referenčných období, na ktoré v konaní neodkazoval ani žalobca, ani žalovaný a ani súd prvej inštancie. Súdny dvor EÚ stanovil jedinou podmienku transpozície referenčných období iba v prípade, ak by sa členský štát odvolával na pevné referenčné obdobia. Okrem uvedeného SD EÚ v predmetnom rozsudku konštatoval v bode 31, že aplikáciou pohyblivého referenčného obdobia sa nezasahuje do práv pracovníkov. Vo viacerých častiach predmetného rozsudku súd uviedol, že referenčné obdobie je „jednotka merania času“, teda spôsob, ktorý umožňuje kvalifikovane zistiť priemerný pracovný čas žalobcu. V tejto súvislosti žalovaný poukázal aj na rozsudok SD EÚ C-303/98.

63. V závere dupliky žalovaný uviedol, že predmetný spor sa týka náhrady nemajetkovej ujmy a súd s ohľadom na prejednací princíp nebol oprávnený skúmať, aké časy sa ne/započítavajú do fondu pracovného času. Sám žalobca sa domáha náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej údajným prekročením maximálneho týždenného priemerného pracovného času, a teda nerieši pracovno-právne otázky. Úlohou súdu tak bolo skúmať, či žalobca uniesol dôkazné bremeno čo do otázky preukázania porušenia jeho práv a následne vzniku nemajetkovej ujmy, čo prvoinštančný súd správne vyhodnotil za dodržania všetkých zákonných podmienok a postupov v zmysle zákona a vydal vecne správny rozsudok. Netreba opomínať, že jednou z podmienok je príčinná súvislosť, ktorá musí byť priama, bezprostredná a neprerušená, pričom nestačí, aby bola iba sprostredkovaná, a nestačí iba jej pravdepodobnosť (NS SR sp. zn. 4Cdo 19/2020 a NS SR sp. zn. 7Cdo 89/2021). Samotná nesprávna, resp. neúplná transpozícia akejkoľvek Smernice nemôže nikdy bez ďalšieho spôsobiť akúkoľvek ujmu, a teda neexistuje priamosť medzi týmito dvoma podmienkami. Zároveň nemožno opomínať, že prvou podmienkou náhrady škody/nemajetkovej ujmy, spôsobenej porušením práva EÚ je, že porušená právna norma priznáva právo. Čl. 6 písm. b) Smernice síce právo priznáva, avšak toto právo bolo jasne transponované do vnútroštátneho poriadku v zmysle § 193 zák. č. 315/2001 Z.z. a § 85 ods. 9 Zákonníka práce. Pod nesprávnou transpozíciou Smernice sa rozumie nezapočítanie služobnej pohotovosti do fondu pracovného času, teda sa logicky predmetná otázka týka čl. 2 ods. 1 a 2 Smernice, ktoré nepriznáva práva, keďže je iba článkom výkladovým, ktorý definuje pojmy a unifikuje ich. Žalovaný naďalej trvá na tom, že odvolanie je nedôvodné a žiada krajský súd potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie.

64. Ďalšie podania v odvolacom konaní strany do spisu nedoručili.

65. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku – ďalej CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom – stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP, po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. e/, f/, h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), po preskúmaní napadnutého rozhodnutia v intenciách podaného odvolania dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je sčasti dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 389 ods. 1 písm. b) v spojení s § 391 ods. 1 CSP).

66. Predmetom konania je žalobcom žalobou voči žalovanému uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 7.432,66 eur, ktorá mu mala byť spôsobená v dôsledku prekročenia limitu maximálneho týždenného pracovného času stanoveného čl. 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES v období od februára 2021 do decembra 2023, pretože v dôsledku nesprávneho prebratia Smernice do ZoHaZZ sa neaktívna časť služobnej povinnosti žalobcu ako hasiča nezapočítavala do fondu jeho služobného času.

67. Prvoinštančný súd predmetnú žalobu preskúmaným rozsudkom v celom rozsahu zamietol s odôvodnením poukázaným vyššie. Pri prijatí záveru, že nebolo možné mať za preukázaný žalobcom tvrdý rozsah 834 hodín, ktoré mal odpracovať nad rámec maximálneho týždenného pracovného času

v rozhodnom období a zároveň žalobca nepreukázal vznik samotnej nemajetkovej ujmy ani jej rozsah a nemohol teda preukázať ani príčinnú súvislosť medzi prácou nad rámec maximálneho týždenného pracovného času a vznikom nemajetkovej ujmy.

68. Predmetom odvolacieho konania, v rámci ktorého je odvolací súd viazaný nielen rozsahom, ale i uplatnenými odvolacími dôvodmi, bolo posúdiť, či v danom prípade došlo k naplneniu žalobcom uplatnených odvolacích dôvodov v zmysle § 365 ods. 1 písm. e) CSP, že prvoinštančný súd nevykonal navrhované dôkazy, § 365 ods. 1 písm. f) CSP, že súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a v zmysle § 365 ods. 1 písm. h) CSP, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci tak, ako ich žalobca špecifikoval v podanom odvolaní popísanom vyššie.

69. Prvoinštančný súd predmetnú žalobu zamietol v podstate s odôvodnením, že nie je možné vychádzať z toho, že vznik ujmy sa v prípade nesprávnej transpozície smernice prezumpuje, pričom žalobcovi sa v konaní nepodarilo preukázať, že nastali akékoľvek konkrétne následky v jeho živote z dôvodu nesprávnej transpozície dotknutej smernice, ktoré by predstavovali závažnú ujmu.

70. Prvoinštančný súd pritom poukázal na výsluch žalobcu, ktorý vykonal ako dôkaz (§ 195 CSP), v rámci ktorého žalobca uviedol, že je ukrátený o svoj voľný čas, ktorý by mohol venovať svojmu chorému synovi, nakoľko má nepriaznivý zdravotný stav. Nezostáva po práci čas na jeho hobby a rodinu. Čas na regeneráciu vzhľadom na biologický vek je potrebný čím ďalej tým viac. Po práci si potrebuje viac oddýchnuť a tým mu neostáva čas na rodinu a známych. Má rozostavaný rodinný dom a rád by sa venoval aj zveľaďovaniu majetku a činnosti v záhrade. Jeho vzťah upadá do stereotypu, pretože manželka robí na zmeny ako RZP člen posádky, často sa míňajú v domácnosti, pretože aj ona aj on robí na zmeny a nezostáva im čas na deti, ktoré chodia do škôlky. Fyzicky nemá žiadne následky, ale vidno u neho následky na psychike, pretože je unavený, následne sa musí starať o deti a vybavovať svoje súkromné veci. Viac času potrebujem na oddych po práci, preto má menej času na koničky. Žalobca iné dôkazy, ako svoj výpoveď, na svoje tvrdenia neposkytol.

71. Prvoinštančný súd nadväzne uzavrel, že v konaní nebolo nepochybne preukázané, že práca žalobcu nad rámec maximálneho týždenného pracovného času v rozhodnom období mala skutočne negatívny dopad na jeho súkromný a rodinný život alebo zdravie, resp. že by sa zasiahlo do jeho osobnostných práv.

72. Odvolací súd sa s uvedeným záverom prvoinštančného súdu nemôže stotožniť. V danom prípade bolo nevyhnutné zohľadniť, že uvedeným postupom došlo k porušeniu základných ľudských práv a slobôd chránených ústavou a to v čl. 19 ods. 2 Ústavy SR, podľa ktorého každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života, v čl. 36 Ústavy SR, podľa ktorého zamestnanci majú právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky; zákon im zabezpečuje najmä d) najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času a e) primeraný odpočinok po práci, ako i v čl. 40 Ústavy SR, podľa ktorého každý má právo na ochranu zdravia.

73. Podľa názoru odvolacieho súdu relevantnou v danom prípade je už samotná skutočnosť, že v dôsledku nesprávnej transpozície smernice došlo v rámci referenčných období k prekročeniu maximálneho priemerného týždenného pracovného času, čo logicky znamená, že žalobca musel v danom období odpracovať viac ako bol v zmysle smernice povinný a to nesporene na úkor svojich osobnostných práv, v dôsledku čoho došlo k porušeniu citovaných ústavných práv. S ohľadom na povahu škody nie je nevyhnutné, aby žalobca predložil dôkazy na svoje tvrdenia, akým konkrétnym spôsobom sa ho nesprávna transpozícia smernice osobne dotkla. Dôležitým aspektom pre posúdenie ujmy je objektívne kritérium a to, že žalobcovi bolo v dôsledku porušenia práva únie zasiahnuté do jeho osobnostných práv zaručených ústavou. Odvolací súd je toho názoru, že predmetný zásah do osobnostných práv žalobcu vyvolaný žalovaným je spôsobilý u každej jednej fyzickej osoby objektívne vyvolať ujmu, ktorú odôvodnene vníma ako podstatný zásah do svojho súkromia. Iba pokiaľ dotknutá osoba tvrdí, že rozsah jej ujmy bol vyšší ako takto objektívne predpokladaný, je potrebné, aby túto skutočnosť preukázala. Podľa presvedčenia odvolacieho súdu v danom prípade postačuje už samotné zistenie, že v referenčnom období k prekročeniu maximálneho priemerného týždenného pracovného času skutočne došlo, a to nie v zanedbateľnom rozsahu, keďže je dôvodné všeobecne predpokladať, že uvedený zásah nevyhnutne musí mať negatívny dopad na osobný život dotknutej osoby a je

objektívne spôsobilý zapríčiniť závažnú ujmu na osobnostných právach dotknutého hasiča. Uvedené by neplatilo len v prípade, preukázania iba nízkeho stupňa závažnosti zásahu, ktorý by v konkrétnej veci neodôvodňoval materiálnu satisfakciu (II.ÚS 424/2012 zo 6.11.2014). Otázka intenzity tohto zásahu bude mať potom vplyv na ustálenie výšky primeraného zadostučenia.

74. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje i na rozsudok Súdneho dvora zo 14.10.2010 vo veci C-243/09 Günter Fuß proti Stadt Halle podľa ktorého, prekročenie priemerného maximálneho týždenného pracovného času upraveného v čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88 predstavuje samo osebe porušenie tohto ustanovenia a nie je potrebné preukázať ešte aj osobitnú ujmu (bod 53 rozsudku). Vzhľadom na to, že cieľom Smernice 2003/88 je zabezpečiť bezpečnosť a zdravie pracovníkov uplatnením dostatočného odpočinku zákonodarca Únie sa domnieval, že prekročenie maximálneho týždenného pracovného času upraveného v tomto čl. 6 písm. b), ktorým sa pracovníkovi odníma takýto odpočinok, mu z tohto dôvodu samo osebe spôsobuje ujmu, keďže znamená zasahovanie do jeho bezpečnosti a zdravia (bod 54). Vnútroštátna právna úprava, aká je v konaní vo veci samej, ktorá upravuje v prípade pracovníkov zamestnaných ako hasič v zásahovej službe, pracovný čas prekračujúci maximálnu hranicu pracovného času uvedenú v čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88, predstavuje porušenie tohto ustanovenia a to bez toho, aby bolo potrebné dokazovať ďalej existenciu osobitnej ujmy, ktorú utrpel pracovník (bod 55). Aj v zmysle bodu 58 rozsudku Súdneho dvora z 19.11.1991 v spojených veciach C-6/90 a C-9/90 (Francovich) nedodržanie požiadaviek upravených v čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88 počas obdobia dotknutého vo veci samej bolo zjavným porušením judikatúry Súdneho dvora, musí sa považovať za dostatočne závažné porušenie práva Únie, a preto je vo veci samej splnená aj druhá podmienka, ktorá je nevyhnutná pre uznanie existencie nároku na náhradu škody.

75. Zamietnutie žaloby prvoinštančný súd odôvodňuje aj tým, že nebolo preukázané, že by žalobca namietal proti rozpisu služieb alebo proti prekračovaniu maximálneho týždenného pracovného času u zamestnávateľa a teda si nesplnil prevenčnú povinnosť v zmysle § 415 Občianskeho zákonníka.

76. V tejto súvislosti Súdny dvor v rozsudku zo dňa 25.11.2010 vo veci C- 429/09 Günter Fuß proti Stadt Halle v obdobnom prípade uviedol, že povinnosť dotknutých pracovníkov najprv požiadať svojho zamestnávateľa o skončenie porušovania tohto ustanovenia (článku 6 písm. b) Smernice 2003/88) na účely získania náhrady škody vzniknutej v dôsledku tohto porušenia, má za následok, že orgánom dotknutého členského štátu sa umožní, aby bola povinnosť dbať o dodržiavanie takýchto noriem systematicky prenášaná na jednotlivca, čím sa týmto orgánom môže umožniť, aby boli v prípade nepodania takejto žiadosti vyňaté z ich dodržiavania (bod 83). Čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88 ani zďaleka nevyžaduje, aby dotknutí pracovníci požiadali svojho zamestnávateľa o dodržiavanie minimálnych požiadaviek spojených s týmto ustanovením (bod 84). Nadväzne Súdny dvor odpovedal na druhú časť druhej otázky tak, že právo Únie bráni takej vnútroštátnej právnej úprave o akú ide vo veci samej, ktorá podriaďuje právo pracovníka zamestnaného vo verejnom sektore na náhradu škody vzniknutej v dôsledku porušenia čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88 zo strany dotknutého členského štátu podmienke, aby o dodržiavanie tohto ustanovenia najskôr požiadal svojho zamestnávateľa (bod 90).

77. Z citovaného, vzťahujúceho sa aj na daný prípad, je potrebné vyvodiť, že žalobou uplatnený nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej v dôsledku prekročenia limitu maximálneho týždenného pracovného času stanoveného čl. 6 písm. b) Smernice č. 2003/88 ES nemôže byť podmienený tým, či žalobca predtým namietal proti rozpisu služieb a prekračovaniu maximálneho týždenného pracovného času u svojho zamestnávateľa a teda tým, či si ne/splnil prevenčnú povinnosť v zmysle § 415 OZ.

78. Prvoinštančný súd pri zamietnutí žaloby tiež argumentuje tým, že žalobcovi nič nebránilo a nebráni domáhať sa svojho nároku prostredníctvom žaloby podanej voči zamestnávateľovi a domáhať sa dodržiavania čl. 6 písm. b) Smernice.

79. Z viacerých rozhodnutí SD EÚ ale vyplýva, že jednotlivci sú oprávnení dovoľávať sa ustanovení danej smernice pred vnútroštátnymi súdmi priamo voči štátu a to či už v prípade, že štát smernicu včas neimplementoval, tak i v prípade, že ju implementoval nesprávne (bod 103 rozsudku Súdneho dvora zo dňa 5.10.204 v spojených veciach C-397/01 až C-403/01 - Pfeiffer). Zásada zodpovednosti štátu za škody spôsobené jednotlivcom porušením práva Únie... platí v prípade každého porušenia práva Únie členským štátom a to bez ohľadu na verejný orgán, ktorý sa tohto porušenia dopustil a bez ohľadu

na to, aký verejný orgán má podľa práva dotknutého členského štátu v zásade povinnosť túto škodu uhradiť (bod 45 a 46 rozsudku Súdneho dvora zo dňa 25.11.2010 vo veci C- 429/09 Günter Fuß proti Stadt Halle). Právo Únie navyše nebráni ani tomu, aby mohla zodpovednosť takéhoto verejnoprávneho subjektu za škodu spôsobenú jednotlivcovi takýmito opatreniami vzniknúť popri zodpovednosti, ktorú má samotný členský štát (bod 61 rozsudku Súdneho dvora zo dňa 25.11.2010 vo veci C- 429/09 Günter Fuß proti Stadt Halle). Podľa rozsudku Súdneho dvora z 19.11.1991 v spojených veciach C-6/90 a C-9/90 (Frankovich) zásada zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú jednotlivcom porušením práva Spoločenstva, ktoré mu možno pripísať, je v systéme Zmluvy obsiahnutá. Povinnosť členských štátov nahradiť tieto škody má svoj základ aj v článku 5 Zmluvy, ...právo Spoločenstva ukladá zásadu, podľa ktorej sú členské štáty povinné nahradiť škody spôsobené jednotlivcom porušením práva Spoločenstva, ktoré im možno pripísať. (bod 35, 36, 37).

80. Z citovaných rozhodnutí Súdneho dvora vyplýva, že zamestnanec môže uplatniť nárok z titulu porušenia ustanovení smernice priamo voči štátu, bez ohľadu na prípadnú danosť súbežnej zodpovednosti zamestnávateľa. Žalobca teda v danom prípade postupoval správne a nepochybil, keď si predmetný nárok uplatnil priamo voči štátu.

81. Odvolací súd sa ale stotožňuje s názorom prvoinštančného, že výpočty žalobcu týkajúce sa jeho tvrdenia, že v uplatňovanom období odpracoval 834 hodín nad rámec maximálneho 48-hodinového týždenného pracovného času, sú v dôsledku nedôvodného započítania aj času dovolenky či dní pracovného voľna nesprávne a s poukazom na žalobcom k žalobe pripojené nečitateľné tabuľky (č.l. 11 a nasl. spisu) aj nepreskúmateľné. V zmysle § 132 ods. 2 CSP pritom opísanie rozhodujúcich skutočností (v žalobe) nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy. Keďže ale v tomto prípade išlo o podstatné a rozhodujúce skutočnosti týkajúce sa sporu, prvoinštančný súd mohol a mal v zmysle § 150 ods. 2 CSP na ich zistenie žalobcu vyzvať na ďalšie skutkové tvrdenia, resp. ich doplnenie, teda o prehľadnú a preskúmateľnú špecifikáciu vyčíslenia uplatneného nároku.

82. Pre úplnosť odvolací súd dodáva, že povaha daného neoprávneného zásahu do osobnostných práv žalobcu, vždy s prihliadnutím na preukázaný rozsah (intenzitu porušenia), môže odôvodňovať právo na primerané zadosťučinenie vo forme náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 13 ods. 2 OZ), keď iná forma zadosťučinenia (§ 13 ods. 1 OZ) by bola nepostačujúca. V otázke náhrady nemajetkovej ujmy je potom potrebné vychádzať zo zásady primeranosti, ktorá musí odzrkadľovať mieru intenzity zásahu do práv poškodeného žalobcu. V danom prípade bude preto v tomto smere nevyhnutné zohľadniť porušenie maximálneho priemerného týždenného času stanoveného danou smernicou, s potrebou zistenia v koľkých referenčných obdobiach v žalovanom čase k porušeniu tohto limitu došlo, ako aj zistenie intenzity presahu maximálneho priemerného týždenného pracovného času v rámci týchto referenčných období, ktoré je potrebné súdom ustáliť, v ktorých k porušeniu limitu skutočne došlo. Pre účely ustálenia primeranej výšky náhrady ujmy pritom nebude rozhodujúci výlučne číselný presah hodín nad limit 48 hodín priemerného týždenného pracovného času. Záver o primeranosti musí zohľadňovať všetky aspekty porušenia práva na maximálny priemerný týždenný pracovný čas. To neznamená, že žalobca nemôže ako východisko použiť určitý matematický výpočet k ustáleniu výšky ujmy. Konečným kritériom ale musí byť vždy aspekt primeranosti tejto náhrady k okolnostiam a následkom nezákonného zásahu do sféry poškodeného žalobcu.

83. Ďalšie odvolacie argumenty odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej už za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi/stranami konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi/stranami konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka/strany konania, ktorú nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov/strán konania (porovnaj napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na každú otázku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava (II. ÚS 78/05). Preto na ostatnú odvolaciu argumentáciu odvolateľa zaoberajúcu sa ďalšími okolnosťami prejednávanej veci, vzhľadom na uvedené závery už irelevantnú a nespôsobilú

ovplyvniť rozhodnutie, i s poukazom na princíp hospodárnosti konania (čl. 17 OSP), odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

84. S poukazom a vyššie uvedené odvolacím súdom, po vyčerpaní relevantnej odvolacej argumentácie žalobcu, po zistení, že preskúmaný rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, čím bol naplnený uplatnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, bolo potom potrebným, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie s použitím § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec mu podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

85. Úlohou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní, súc pritom viazaný vyslovenými právnymi názormi odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP), bude uplatnený nárok žalobcu znova posúdiť a vo veci opätovne rozhodnúť. Pri posudzovaní, či žalobca splnil podmienky na náhradu nemajetkovej ujmy, bude potrebné prihliadnuť aj na to, či žalobca preukázal rozsah v akom vykonával práce nad rámec maximálnej hodnoty priemerného týždenného pracovného času (i s použitím cit. ust. § 150 ods. 2 CSP), správne ustáliť referenčné obdobie, ktoré má priamy dopad na zistenie rozsahu porušenia čl. 6 písm. b) Smernice EP a Rady č. 2003/88/ES, teda v koľkých referenčných obdobiach došlo k prekročeniu hranice 48 hodín, pričom vyriešenie tejto otázky bude mať dopad aj na posúdenie premlčania; následne z hľadiska primeranosti náhrady nemajetkovej ujmy súd posúdi charakter a závažnosť zásahu do osobnostných práv, aj povahu samotného porušeného práva žalobcu. Výsledky vykonaného dokazovania súd vyhodnotí v súlade s ust. § 191 ods. 1 CSP, najmä so zameraním sa na sporné otázky. Súd prvej inštancie sa pritom starostlivo vysporiada so všetkým rozhodným, čo vyšlo v konaní najavo, včítane argumentov protistrany. Rozhodnutie potom súd prvej inštancie náležite v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP odôvodní a v novom rozhodnutí rozhodne znova o nároku na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie, ako aj o nároku na náhradu trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

86. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).